

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารนโยบายเศรษฐกิจนั้นเป็นการใช้หลักทฤษฎีที่เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือทางด้านนโยบายการเงิน (Monetary Policy) และนโยบายการคลัง (Fiscal Policy) มาบริหารประเทศเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางเศรษฐกิจที่สำคัญสามข้อคือการสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (Economic Growth) การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ (Economic Stability) และการสร้างความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจ (Economic Equity) ซึ่งเป้าหมายทางด้านความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจนั้น เป็นหน้าที่หลักอย่างหนึ่งของภาครัฐที่ต้องพยายามเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของสังคมในอันที่จะยกระดับรายได้ต่อหัวให้สูงขึ้นเพื่อรองรับกำลังแรงงานภายในประเทศที่เพิ่มมากขึ้น ในขณะที่เป้าหมายทางด้านการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจนั้น ประกอบด้วย การรักษาเสถียรภาพภายในประเทศได้แก่ การรักษาระดับราคาภายในประเทศให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมและมีเสถียรภาพ ส่วนการรักษาเสถียรภาพภายนอกประเทศได้แก่ การรักษาดุลการชำระเงินและอัตราแลกเปลี่ยนให้มีเสถียรภาพ ส่วนเป้าหมายกระจายความเป็นธรรมนั้น เป็นการทำหน้าที่เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในด้านต่างๆ การกระจายรายได้ การกระจายผลผลิต ตลอดจนการรับบริการจากภาครัฐ การผลิตสินค้าสาธารณะ นโยบายการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต แรงงาน เป็นต้น

ในปีพ.ศ. 2531-2539 ประเทศไทยมีอัตราการเติบโตของรายได้ประชาชาติสูงมาก อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 8 โดยในปีพ.ศ. 2532 อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูงมากถึงร้อยละ 12 จากการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือย การลงทุน การส่งออกที่ขยายตัวอย่างมาก และจากความเฟื่องฟูทางเศรษฐกิจในช่วงดังกล่าว สร้างให้ทุกฝ่ายเห็นว่าเศรษฐกิจไทยจะรุ่งเรืองต่อไปอีกยาวนานอย่างมีอาชยุคยิ่งได้ แต่เพียงช่วงเวลาไม่นาน ในพ.ศ. 2540 สภาวะเศรษฐกิจกลับตกต่ำลงอย่างรวดเร็ว เนื่องจากปัญหาโครงสร้างการส่งออกของประเทศไทยที่พึ่งพิงทั้งปัจจัยการผลิตและตลาดต่างประเทศมากเกินไป มีการนำเข้ามาจนขาดดุลการค้า ค่าเงินบาทลดค่าอย่างรวดเร็ว การออมภายในประเทศต่ำกว่าการลงทุนรวม สถาบันการเงินภาคเอกชนมีการกู้เงินจากต่างประเทศมากเกินไป รวมถึงปัญหาการฉ้อฉลในสถาบันการเงินต่างๆ ส่งผลให้เกิดการปิดสถาบันการเงิน การว่างงาน ถูกปรับลดเงินเดือน ความเหลื่อมล้ำของรายได้มากขึ้น และส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของคนในประเทศต่อไป นับว่าเป็นผลของการพัฒนาเศรษฐกิจที่ขาดความสมดุลกับการพัฒนาคุณภาพของประชากร ทั้งทางด้านจิตใจ คุณธรรมและจริยธรรม หรือมีคำเปรียบเทียบภาวะเศรษฐกิจในช่วงนั้นว่า “เศรษฐกิจยุคฟองสบู่” คือ เติบโตอย่างรวดเร็ว แต่โตอย่างบวมๆ อย่างฟองสบู่ ไม่ยั่งยืน

จากเหตุการณ์ดังกล่าว ทำให้ในปัจจุบัน นอกจากเป้าหมายทางเศรษฐกิจทั้งสามข้อแล้ว เป้าหมายทางด้านการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน (Sustainable Economy) ถือเป็นเป้าหมายที่ทุกประเทศให้ความสำคัญและสนใจอย่างมาก โดยเฉพาะในประเทศไทย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงนำเสนอ “ทฤษฎีใหม่” หรือ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อเป็นเครื่องมือหนึ่งในการบริหารเศรษฐกิจ เป็นเกราะป้องกันทางเศรษฐกิจให้ภาวะที่ต้องเผชิญกับความผันผวนทางเศรษฐกิจ ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอันเชี่ยวกรากในยุคโลกาภิวัตน์ รวมทั้งเป็นการสร้างรากฐานทางเศรษฐกิจเพื่อนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสอดคล้องกับปรัชญาพุทธศาสนาในประเด็นการยึดทางสายกลางในการดำรงชีวิต ทั้งระดับปัจเจกชน ครอบครัว ชุมชน และภาครัฐ สามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับตนเองได้ในทุกๆ เรื่องทั้งการดำเนินชีวิตประจำวัน การศึกษาเล่าเรียน หรือประกอบอาชีพในสาขาใดๆ ทฤษฎีดังกล่าวไม่ได้สนับสนุนการพึ่งตนเองชนิดสุดโต่ง ถึงขั้นที่ภาคครัวเรือนต้องผลิตสินค้าเองทุกอย่าง หรือการปิดประเทศ เพียงแต่มีการกระจายการผลิตเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ หรือการผลิตมิได้เน้นการผลิตเพื่อการพาณิชย์หรือการผลิตเพื่อส่งออกมากเกินไป

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นทั้งระบบเศรษฐกิจและวิถีแห่งการปฏิบัติตนที่ถูกต้องแบบโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศทั้งทางภูมิศาสตร์ และสังคมศาสตร์ และด้วยพระวิสัยทัศน์อันกว้างไกล เศรษฐกิจพอเพียงคือเครื่องมือที่สามารถใช้นำพาประเทศให้รอดพ้นจากวิกฤตทางเศรษฐกิจได้ และเพื่อเป็นแนวทางพัฒนาประเทศไทยสู่การเป็น “สังคมฐานปัญญา”

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมิใช่เรื่องใหม่ เนื่องจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงใช้เป็นหลักในการดำเนินโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่มีอยู่กว่า 3,000 โครงการ ตลอดหกทศวรรษที่ผ่านมา ในรูปของหลักการสร้างความ “พออยู่-พอกิน” และทรงพระราชทานแนวคิดนี้เพื่อใช้ปรับทิศทางการพัฒนาประเทศไทยเป็นครั้งแรก โดยมีข้อความที่สำคัญตอนหนึ่งว่า

“การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐานพอกินพอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและใช้อุปกรณ์ที่ประหยัดแต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญและฐานะเศรษฐกิจที่สูงขึ้น โดยลำดับต่อไป หากมุ่งแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญยกเศรษฐกิจขึ้นให้รวดเร็วแต่ประการเดียว โดยไม่ให้แผนปฏิบัติการสัมพันธ์กับสภาวะของประเทศและของประชาชนโดยสอดคล้องด้วย ก็จะเกิดความไม่สมดุลในเรื่องต่างๆ ขึ้น ซึ่งอาจกลายเป็นความยุ่งยากล้มเหลวในที่สุด” พระบรมราโชวาทเนื่องในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันที่ 18 กรกฎาคม 2517

เป็นที่น่าสังเกตว่า พระบรมราโชวาทนี้แม้พระองค์ได้ทรงพระราชทานไว้นานกว่า 30 ปีแล้วก็ตาม ยังสามารถนำมาเป็นข้อเตือนสติที่ดีเลิศแก่ผู้บริหารบ้านเมืองในทุกสมัย

การพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ “การพัฒนาซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง ที่คำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยอาศัยความรู้ และคุณธรรมในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอนของบุคคลในทุกระดับ” มุ่งเน้นให้เกิดการพิจารณาอย่างรอบด้าน มีความรอบคอบ และความระมัดระวังในการวางแผนและการดำเนินงานทุกขั้นตอน เพื่อมิให้เกิดความเสียหายต่อการบริหารประเทศ เป็นการพัฒนาที่คำนึงถึงการมีรากฐานที่มั่นคงแข็งแรง

แม้จะมีการรณรงค์ให้ประชาชนรับรู้ว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหนทางที่จะนำไปสู่เสถียรภาพทางการเงิน และคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืน แต่ปัญหาคือประชาชนบางกลุ่มยังไม่มีความรู้ความเข้าใจ ไม่สามารถน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างจริงจังและเห็นผลเป็นรูปธรรม

วิทยาลัยการบริหารและการจัดการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เป็นหน่วยงานที่มีส่วนสำคัญยิ่งในการผลิตบัณฑิตที่เป็นผู้นำด้านการบริหารและการจัดการด้วยเทคโนโลยีในระดับสากล บัณฑิตระดับปริญญาตรีของวิทยาลัยการบริหารและการจัดการเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติในการพัฒนาอนาคต เป็นผู้ที่มีความศักยภาพที่จะเป็นผู้นำในองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน หากมีความสนใจและเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จะมีส่วนในการเป็นพลังขับเคลื่อนให้แนวทางการพัฒนาประเทศมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น และเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงเพื่อเป็นคนต้นแบบในสังคมต่อไป ดังนั้น จึงเป็นเรื่องที่ควรพิจารณาว่านักศึกษาของวิทยาลัยการบริหารและการจัดการมีความรู้ความเข้าใจ และนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างไร เพื่อเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษาด้านเศรษฐกิจพอเพียงของวิทยาลัยฯ และสถาบัน ซึ่งจะสามารถขยายผลแนวทางการนำเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ของนักศึกษา เพื่อจุดประกายให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง อันจะนำไปสู่การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติในทุกภาคส่วนของสังคมต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาความเข้าใจเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาลัยการบริหารและการจัดการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

1.2.2 เพื่อศึกษานักศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาลัยการบริหารและการจัดการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สามารถนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการชีวิตประจำวันได้อย่างไร

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจความรู้ ความเข้าใจ และการประยุกต์ใช้ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาลัยการบริหารและจัดการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ระดับชั้นปีที่ 1-4 เป็นข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยการใช้แบบสอบถาม

1.4 วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรคือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาลัยการบริหารและจัดการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ระดับชั้นปีที่ 1-4

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาลัยการบริหารและจัดการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ระดับชั้นปีที่ 1-4 ที่ได้มาจากการสุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามระดับชั้นปีของนักศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามเรื่องความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการชีวิตประจำวัน

การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล มีทั้งการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เพื่อจัดข้อมูลเป็นหมวดหมู่ และทราบข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อหาข้อมูลทั่วไป และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) ทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของตัวแปร จากการประมวลผลผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS for Windows

1.5 สมมุติฐานงานวิจัย

1.5.1 นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการชีวิตประจำวันต่างกัน

1.5.2 นักศึกษาที่มีชั้นปีที่ศึกษาต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการชีวิตประจำวันต่างกัน

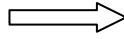
1.5.3 นักศึกษาที่มีรายได้ต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการชีวิตประจำวันต่างกัน

1.5.4 นักศึกษาที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการชีวิตประจำวันต่างกัน

1.6 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ(Independent Variables)

- เพศ
- ชั้นปีที่ศึกษา
- รายได้
- การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

- ความรู้ความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 ทำให้ทราบว่านักศึกษาในระดับปริญญาตรี วิทยาลัยการบริหารและจัดการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากน้อยเพียงใด

1.7.2 ทำให้ทราบว่านักศึกษาในระดับปริญญาตรี วิทยาลัยการบริหารและจัดการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้นำแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างไร

1.7.3 เพื่อเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษาด้านเศรษฐกิจพอเพียงของวิทยาลัยฯ และสถาบันต่อไป